

SSH AR (SSH AR)

12-09-2022 09:00 - 12:00

Ks 3/4.130 - Darwin (58 pers)

Information:

Sagsnummer: 2022-014-02330

Sagsbehandler: Clara Borgstad

Mødedeltagere : Deltagere: Hanne Tange, Rasmus Antoft, Birthe Lund, Jesper Lindholm, Troels Fage Hedegaard, Janne Seemann, Jes Lynning Harfeld, Mark Nicholas Grimshaw-Aagaard, Mogens Rüdiger, Morten Frederiksen, Niels Dechow, Nik Kharlamov, Ole Ertløv Hansen, Bolette Windfeld Thesbjerg, Malene Gram, Søren Kristiansen, Clara Borgstad

Øvrige: Martine Kaalund Duun, Peter Øhrstrøm

Fraværende: Søren Dosenrode, Stine Ejsing-Duun, Emma Kristine Taudal Andersen, Katarina Hessner Hansen, Nick Højgaard Rohde, Sille Johanne Poulsen, Søren Kjær den Haan.

Indhold

Referat	1
---------------	---

Referat

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden (5 minutter)

Dagsorden godkendt.

Punkt 2: Præsentation af Forskningsetisk komité (30 minutter)

Mogens Rüdiger, medlem af Forskningsetisk Komité, indleder punktet

Diskussionen omkring hvorvidt man skulle have en Forskningsetisk Komité eller ej har været længe undervejs, og det bærende argument for at nedsætte komitéen har været, at det efterspørges hos rigtig mange fonde og puljer.

Man vil fremadrettet have skullet godkendt sine forskningsaktiviteter forinden de påbegyndes, hvis aktiviteterne rejser forskningsetiske spørgsmål som skal godkendes. Der er nogle undtagelser til dette, hvilket kunne være forskning med registerdata, eller tilfælde hvor en anden etisk komite i forvejen har godkendt aktiviteterne.

Der er tre mulige udfald når man ansøger om etisk godkendelse: godkendt, ikke godkendt samt betinget godkendt. Godkendelsen skal være opnået forinden ens aktiviteter sættes i gang og ansvaret for overholdelse af disse principper vil ligge i linjeledelsen. Hvis ens forskningsaktiviteter ikke godkendes, kan man ansøge igen, og hvis de fortsat ikke godkendes, har man mulighed for at klage til SRFI. Foruden godkendelsen af ens aktiviteter bliver ens forskningsaktiviteter desuden også vurderet som enten lav- eller højrisiko.

Behandlingstiden for etisk godkendelse af ens forskningsaktiviteter kommer til at foregå indenfor 10 dage for lavrisikos aktiviteter og 30 for højrisikosaktiviteter, da de kræver en involvering af flere parter. Man påbegynder arbejdet i komitéen d. 15. oktober med et et kick-off arrangement.

Drøftelse:

Hanne Tange: SSH har som et af tre prioriterede forskningsområder valgt 'Børn og Unge'. Betyder det ikke, at en del af forskningsaktiviteter og ansøgninger relateret til dette område, kan ende i kategorien 'højrisiko' pga fokus på mindreårige?

Mogens Rüdiger: Det er ikke selve forskningsansøgningerne, det er forskningsaktiviteterne man skal søge godkendelse om. Hvis man overholder reglerne indenfor GDPR, så tror jeg at man i de fleste tilfælde vil fraskrive sig højrisiko indenfor børn og unge.

Ole Ertløv: Har Forskningsetisk Komité været i høring i AAU's kollegiale organer?

Rasmus Antoft: Det har det, men det har været længe undervejs. Det har både været kommunikeret ud gennem hjemmesider og institutledere, men det kan være, at jeg skal skrive det ud en gang mere.

Ole Ertløv: Den særligt akutte problemstillinger i dette er, at komitéen ikke kan pålægge en sanktion, men blot anbefale at en aktivitet ikke godkendes. Det er vel kun institutlederne som kan pålægge en sanktion i sidste ende.

Malene Gram: Man må finde en vej igennem dette, og der vil selvfølgelig være en mellempriode, hvor man får dette op at køre. Jeg tænker dog, at det kan blive en tung post at sidde med i komitéen, når man skal arbejde med så kort en sagsbehandlingstid.

Rasmus Antoft: Baggrunden for hvorfor man har valgt at nedsætte en komité er, at der særligt på SUND er et krav om, at man har relevansniveauer indenfor forskning. Når man søger om midler, så skal der have været en etisk komité, som har godkendt arbejdet. Linjeledelsen kan ikke lave om på denne beslutning, og derfor har man nedsat et organ som kan udføre dette arbejde.

Ole Ertløv: Det kan blive meget problematisk, at man træder på en bremse ift. et projekt som allerede er kørende.

Rasmus Antoft: Man må konstatere at hvis en aktivitet bliver stoppet, så ligger der en faglig bedømmelse bag.

Ole Ertløv: Spørgsmålet er, om det er komitéen som skal give sanktionen eller ej? Ift. vedtægterne er det jo noget som kun ledelsen kan beslutte, så spørgsmålet er hvad der sker, ledelsen ikke vil sanktionere.

Jes Harfeld: Når det kommer til de helt store EU puljer, er der krav til, at de etiske komiteer ikke må blive overruled af andre, herunder ledelsen.

Ole Ertløv: Bør komitéen så ikke være uafhængig af institutionen?

Rasmus Antoft: Det har altid været en problematik at kunne skaffe etiske godkendelser, og da det kun er blevet et endnu større krav, har man valgt at vi har vores eget organ til dette.

Jes Harfeld: Alternativet til ikke at have en etisk komité er, at vi kan havne i situationer, hvor forskning ikke må publiceres, fordi det ikke er blevet godkendt forinden, og forskningen derfor går til spilde.

Søren Kristiansen: Alle universiteter er jo nødt til at arbejde med denne problemstilling omkring hvordan man får etisk godkendt sine forskningsaktiviteter inden de påbegyndes, uden at det sinker ens arbejde. Den enkelte forsker samt studerende skal gerne have fokus på, om deres forskning rejser nogle etiske problemstillinger, og hvis man er det mindste i tvivl, så bør man søgt om godkendelse i komitéen.

Nik Kharlamov: Hvis man har indsamlet det korrekte samtykke og de korrekte databehandlingsaftaler, så er der i sidste ende meget forskning som vil blive godkendt.

Bolette Windfeld Thesbjerg: Hvis man tager 30 dage ud af den tid hvor man skriver sit speciale, så er det meget tid som studerende i ens specialforløb.

Malene Gram: Man må samle nogle erfaringer hen ad vejen ift. hvordan vi bedst muligt kan lave et setup for de studerende.

Hanne Tange: Jeg tror det er vigtigt at være opmærksom på om studielederne kan blive en flaskehals på institutter, der som IKL og IKP har mange specialestuderende.

Morten Frederiksen: Vejledere må ikke rådgive specialer inden de påbegyndes i februar, derfor kan de studerende ikke få deres etiske godkendelse i januar.

Rasmus Antoft: Det er en vigtig kommentar. Den skal lige en tur tilbage til prorektors tegnebræt.

Hanne Tange: Der skal kigges på noget ift. kommunikationen omkring komitéen.

Rasmus Antoft: Selvfølgelig skal processen omkring komitéen kommunikeres ud, men man skal også selv følge med i hvad der sker og være en proaktiv medarbejder på universitet. Os i ledelsen bliver også tit fortalt, at vi sender for meget ud, så det er en fin balancegang.

Punkt 3: Fortsættelse af pilotforsøg med Named Person-ordning (20 minutter)

Peter Øhrstrøm og Jes Harfeld (nuværende named persons) indleder punktet.

Hvis AR beslutter at named person-ordningen skal fortsætte, er der behov for at man undersøger nærmere hvad behovet for sparring og rådgivning er i de faglige miljøer. Der har i pilotforsøgsordningen været enkelte henvendelser, men desværre ikke nok til at evaluere arbejdet med ordningen. De henvendelser der har været, har omhandlet yngre forskere, som har haft brug for sparring. Det er ligeledes blandt yngre forskere, at Jes og Peter vurderer, at der er et særligt stort potentiale for ordningen, særligt når det kommer til problematikker omhandlende videnskabelige principper, praksis om medforfatterskab, inhabilitet, metodefrihed samt grænser når det kommer til faglig inspiration.

Drøftelse:

Jes Harfeld: Det væsentlige ved ordningen er jo, at man er uden for ledelsesstrengene. Der er en institutleder som skal fremme god videnskabelig praksis, men med ordningen er det sparring og rådgivning uden for ledelsen.

Niels Dechow: Jeg synes det er nobelt, at man på kollegialt plan vil sætte ressourcer af til dette, men jeg tænker at det snarere er en opgave som ligger i professorrådene på institutterne? Her tænker jeg også, at ansvaret gerne skal være lidt større og sprede sig på det enkelte institut, hvorfor det også er vigtigt med en person, som er tilknyttet instituttet.

Jes Harfeld: Det er jeg enig i, med denne ordning kan man risikere at blive klemmt mellem nogle institutter.

Peter Øhrstrøm: Når forskere kontakter named persons, så er det med henblik på at løse problematikker i den begyndende fase, hvor man ønsker rådgivning om noget inden det bliver en sag. I professorrådet vil man måske snarere tage sager op som eskaleret og hvor der er en reel bekymring og mistanke.

Jes Harfeld: Jeg havde en sag hvor man var usikker på hvad medforfatterskabet egentligt skal omhandle, så sagen omhandlede rådgivning om ejerskab frem for håndtering af sager. Man skal også forstå, at vi som named persons ikke har nogen reel magt.

Hanne Tange: Der er mange steder hvor professorerne også sidder i ledelsespositioner, og her kan det være vanskeligt at forvente, at man går til ledelsesstrengen.

Jesper Lindholm: Hvis man vælger at fortsætte med ordningen, så er det vigtigt at den bliver skriftligt evalueret.

Birte Lund: Hvis en forsker henvender sig til jer, og de har en ubegrundet frygt, hvad vil I så gøre?

Peter Øhrstrøm: Så er det named persons ansvar at berolige personen og forsikre dem om, at der ikke er nogen problematikker.

Rasmus Antoft: Man skal huske, at det også er vigtigt at man bruger sin TR og nærmeste leder. Vi skal huske, at vi fortsat skal arbejde for en åben kultur.

Jes Harfeld: Min anbefaling vil være at køre en prøveperiode mere med named person-ordningen, for at afprøve om der er et behov for den. Hvis det viser sig, at der ikke er behov for ordningen, så er det jo positivt.

Rasmus Antoft: Hvis man fortsætter med ordningen, så er det vigtigt at der kommer til at være et minimumskrav om kvinder som named persons, således man både kan gå til en mand og en kvinde.

Jes Harfeld: Det er en god idé. Det er måske for meget med en named person fra hvert institut, men en god ide med i hvert fald én kvinde.

Janne Seemann: Rent principielt bør vi ikke have en rum adskilt fra ledelsen til at håndtere dette, jeg er skeptisk overfor at man opbygger sådan et system. Det er positivt at man gennem ordningen opbygger nogle erfaringer og undersøger om der er et reelt behov i organisationen for dette, men ordningen kan blive et plaster som avler mistillid frem for at fremme en åben kultur. Dette kan betyde at dem som har et reelt problem, ikke kommer frem, da de har en grundlæggende mistillid til organisationen.

Niels Dechow: Jeg tilslutter mig det som Janne siger, og tilføjer; at hvis man i indfører ordningen, så bør man skrive ind i dens retningslinjer, at øget mistillid kan være en konsekvens af ordningen. Jeg tilslutter mig, at man skal fortsætte ét år mere med ordningen, men samtidig skal institutlederne forbedredes bedre til at mobilisere dette.

Hanne Tange: Jeg tænker at vi på et senere møde bør drøfte mistillid i organisationen.

Rasmus Antoft: Jeg tænker også det giver fin mening at fortsætte endnu en periode med ordningen, og efterfølgende revurdere hvad erfaringerne har været og hvad der efterfølgende skal ske.

Birthe Lund: Kunne man på et kommende institutledermøde have en drøftelse omkring kravet ift. indtægt, forskningskonkurrence og forskningsgrupper?

Hanne: Hvis dekanen drøfter tillid og åbenhed i organisationen med institutlederne, så vil jeg i samarbejde med named persons og nogle medlemmer fra AR gerne udarbejde et opdrag til dette.

Beslutning: Der fortsættes ét år til med named persons-ordningen, hvorefter den vil blive genvurderet i Akademisk Råd.

Janne Seemann, Niels Dechow, Hanne Tange og de nuværende named persons vil drøfte spørgsmål til institutledelsen omkring mistillid til organisationen og nogle anbefalinger hertil.

Punkt 4: Retningslinjer til fremme af god videnskabelig praksis (30 minutter)

Prodekan for forskning, Søren Kristiansen, indleder.

Der har været nedsat en gruppe bestående af Jes, Nik og Mogens, som har kigget på de tidligere retningslinjer for god videnskabelig praksis, som har været på henholdsvis HUM og SAMF.

Retningslinjerne har lignet hinanden meget, og der har derfor ikke været meget at opjustere. Der er tilføjet et obligatorisk kursus omkring god videnskabelig praksis, derudover er der foretaget nogle præciseringer ift. GDPR. Retningslinjerne er desuden skrevet i en mere generisk form, således de kan tilpasses de mange fagmiljøer som SSH rummer.

Drøftelse:

Jes Harfeld: Afsnittet om forskningsfrihed er noget helt nyt som er tilføjet, og det er positivt at det er kommet med.

Janne Seemann: Jeg synes det ser glimrende ud. Er det læst igennem af en jurist? Og hvordan skal man forholde sig, hvis ens institutleder ikke overholder retningslinjerne?

Søren Kristiansen: I sidste ende er det jo institutledernes ansvar at sikre at god videnskabelig praksis, og dertil kan man altid diskutere om man har fået opbygget et tilstrækkeligt setup, men der er ikke taget stilling til dette endnu, da AR endnu ikke har besluttet, om de ønsker at fortsætte med named person-ordningen.

Jes Harfeld: Jeg tænker det således, at institutlederen har ansvaret for at dette skal fremmes på instituttet, men som det også står beskrevet på side 4, så kommer Praksisudvalget ind i billedet, når der er brud på god videnskabelig praksis.

Nik Kharlamov: Man skal huske, at god videnskabelig praksis er mere end blot det som er beskrevet i disse retningslinjer, og det er noget som er et fælles ansvar i de faglige miljøer.

Hanne Tange: Ift. punktet omkring interessekonflikter for yngre forskere som er medforfattere, så skal vi være opmærksomme på at vejledere kan have en dobbeltrolle, i det de også har ansvar for at evaluere de ph.d. studerendes forløb. Der skal som sådan ikke ændres noget, men det er vigtigt at vi får italesat rammerne.

Nik Kharlamov: Er det institutlederne som skal tage stilling til alle de krav?

Rasmus Antoft: I institutlederkredsen snakker vi rigtigt meget om, hvilket eksterne midler som er gode og hvilke midler som er mindre gode at tage imod. Derudover skal man

huske, at 'don't steal my work' går begge veje, og der også findes overambitiøse studerende, som vil ind over alt publicering.

Niels Dechow: Helt generelt er jeg imod named person-ordningen (som drøftes senere på mødet), da man kommer til at være en lus mellem to negle, som her vil være Praksisudvalget og institutlederne. Hvis man endelig skulle køre med ordningen, så kunne man tilføje til et dokument som dette, at vi gerne vil have medforfattererklæringer fra alting, da der således vil fremgå hvilke dele der er udarbejdet af bestemte personer.

Birte Lund: Det er lidt ærgerligt, at man er kommet dertil hvor vi skal drøfte ejerskab til gode idéer, spørgsmålet vil jo fremadrettet blive, om man skal holde sine egne gode idéer tilbage, fordi man er bange for at de bliver taget.

Mark Nicholas Grimshaw-Aagaard: Hvis man har en mistillid til et system, så kan det være farligt hvis man fodrer den, og være med til at skabe en negativ kultur.

Rasmus Antoft: Det tager tid at bygge en tillidsfuld kultur, og named persons-ordningen har til formål, at undersøge om der er en underliggende frygt i organisationen, som der skal arbejdes med.

Søren Kristiansen: Ambitionen er, at vi gerne vil have udformet nogle udfordrende cases, som man kan arbejde med, for at blive mere bevidst omkring god videnskabelig praksis.

Hanne Tange: Det skal helst bare ikke ende som de generiske online IT-kurser.

Søren Kristiansen: Vi vil ikke anbefale et kursus hvor man slæbes igennem kodeks, men snarere nogen cases man kan gennemgå i sine faglige miljøer.

Jesper Lindholm: Der vil altid være enkelttilfælde som er problematiske, særligt hvis der ikke tages hånd om dem, men jeg synes vi har et fint forslag nu, som sætter rammen for diskussionen med disse retningslinjer.

Beslutning: Akademisk Råd godkender de nye retningslinjer.

Punkt 5: Status på SSH (30 minutter)

Optagelsestal:

Dekanen indleder. Det generelle billede er ikke særligt positivt, og det er endnu værre ovre på STEM områderne. Spørgsmålet er jo selvfølgelig om det lave optag er en varig tendens, eller om i år har været særligt dårligt. Fremadrettet vil optaget dog uanset hvad være faldende grundet de lave ungdomsårgange, og det skal vi indstille os på. Desuden vil de unge gerne læse i de større byer, hvilket kan blive problematisk for os, hvis det bliver nemmere at læse på KU og AU.

I medierne har og er der en voldsom kritik af humaniora, og man kan derfor frygte at politikerne kigger i den retning, når de skal forsøge at rekruttere studerende til velfærds- og erhvervsuddannelser.

Drøftelse:

Jes Harfeld: På direktionsniveau bør man drøfte en omfordeling af STÅ og basisbevillinger, da SSH i langt højere grad er afhængig af disse end STEM er.

Rasmus Antoft: Vi kan jo i værste tilfælde risikere at humaniora bliver noget som man kun læser i et kort udbud eller i de store byer.

Rasmus Antoft: Det kommer fremadrettet til at handle om hvilke kompetencer man skal have på et universitet, frem for hvilke uddannelser man kan udbyde, og her er det vigtigt at vi har for øje, at vi skal kunne holde en høj kvalitet i de ting vi udbyder.

Janne Seemann: Vi skal huske at vi som AR medlemmer ikke kan gøre noget ved situationen. Vi sidder her lige nu som menige medarbejdere og skal håndtere denne situation, som der bør være mere information omkring fra ledelsens side af.

Rasmus Antoft: Vi vil gerne informere om situationen, men det kan blive en negativ spiral hvis vi sætter for meget fokus på det lave optag, som potentielt kun kan være gældende i år.

Jesper Lindholm: Det er vigtigt med en statusorientering omkring situationen, og den skal vi efterspørge hos vores respektive leder. Ift. optag skal man også huske, at det i perioder går lidt op og ned, på jura havde vi jo eksempelvis det højeste optag nogensinde sidste år. Har man undersøgt hvorfor nogle studerende vælger Aalborg Universitet fra?

Rasmus Antoft: Helt generelt er der bare en større søgning til AU og KU, fordi de studerende gerne vil bo i storbyerne. Desuden er vi som et mindre universitet mere sensitive overfor små ændringer i vores antal af studerende. Nogen uddannelser såsom jura og psykologi vil altid have stor søgning, men de uddannelser som er lidt anderledes kan have langt sværere ved at fylde op.

Jesper Lindholm: Har man endnu en plan for hvad man vil gøre ved det lavere optag?

Rasmus Antoft: Vi skal arbejde mere intensiveret med fastholdelse på vores uddannelser, hvilket vi også ved kommer til at blive en stor ting på STEM uddannelserne fremover.

Malene Gram: Helt generelt set kommer der jo til at blive færre studerende, og derfor skal vi have fokus på det potentiale som ligger i samarbejdet med gymnasierne samt fastholdelse af de studerende. På nuværende tidspunkt er det en 1/3 af de studerende som frafalder.

Hanne Tange: Jeg havde en dialog med Dansk Erhverv for ikke så længe siden omkring international studerende. Jeg tror det er vigtigt, at vi bliver bedre til at informere dem om, hvorfor vi har brug for humaniora og samfundsvidenskab.

Rasmus Antoft: Vi skal også huske, at vi normalvis ikke er vant til at bruge ressourcer på at tiltrække studerende. Derfor er det også en ny udfordring for os.

Niels Dechow: Hvad med de internationale studerende?

Rasmus Antoft: Behovet på arbejdsmarkedet kommer til at ændre sig, og vi må ikke diskriminere på hvilke internationale studerende vi tager ind.

Janne Seemann: Jeg vil bare understrege at AR's rolle i denne diskussion er lidt mærkelig. Vi kan jo ikke ændre noget ved situationen. Det er dog vigtigt, at vi fokuserer på at være mere end et regionalt udbud, men også har fokus på at levere noget af national og international relevans.

Rasmus Antoft: Vi kan ikke lave en one model fits all, der vil skulle tages højde for hvilket behov det enkelte institut har.

Signaturprojekter:

Dekan: Vi har ikke som ledelse interesse i at forme det, det må de faglige projektledere bestemme. Der er afsat ressourcer til at gøre nogle ting inden for disse signaturprojekter. Man er i færd med at få rekrutteret en VIP projektledere og der er blevet rekrutteret en TAP projektleder.

De skal stoppes med at kaldes signaturprojekter, og de skal ikke forveksles med missionerne vi arbejder med i VfV.

Hanne Tange: Når man er kommet længere med projekterne, kunne man måske præsentere dem i AR.

Punkt 7: Eventuelt (10 minutter)

Hanne Tange: Til information har Stine Ejsing-Duun har fået et nyt arbejde, så der skal findes et nyt medlem fra et tidligere HUM institut i København. Jeg har desuden været til et stakeholder samtale i DFIR, hvor der blev drøftet universiteternes rammevilkår og styringsform, herunder akademisk frihed, hvilket er lidt nyt i de kredse at diskutere.

Jesper Lindholm: Jeg vil forslå at man fremadrettet tilføjede et punkt med titlen 'status fra forpersonen, således at os i rådet kan læse i dagsordenen forud for mødet hvad forpersonen vil orientere om på mødet.

Hanne Tange: Det kunne vi sagtens.